

6. Патриотическая готовность. Оценивается готовность студентов к защите интересов и безопасности своей страны, понимание своей роли как гражданина и патриота.

7. Учебные и академические показатели. Анализируется влияние патриотического воспитания на успеваемость студентов, их мотивацию к учебе, научной деятельности, спорту и здоровому образу жизни.

8. Опыт и мнения студентов. Посредством опросов или иных методов сбора информации изучается опыт и мнения студентов о патриотическом воспитании.

9. Интеграция патриотического воспитания в образовательный процесс. Оценивается, насколько успешно интегрированы патриотические аспекты в учебные программы и внеучебную деятельность университетов.

10. Индикаторы общественной активности. Анализируется уровень воздействия патриотического воспитания на общественные показатели (уровень общественного единства, гражданской солидарности и уважения к различиям во мнениях или ценностях). Последнее играет ключевую роль в создании толерантного общества, где каждый чувствует себя уважаемым и принятым.

Безусловно, оценка процесса патриотического воспитания должна быть комплексной и учитывать разнообразные аспекты формирования гражданской идентичности и любви к Родине у студентов.

Патриотическое воспитание студентов является ключевым компонентом в процессе формирования патриотически настроенного гражданского общества, которое способствует сохранению и развитию коллективной национальной, культурной и гражданской идентичности и культурных ценностей страны. Продуктивное патриотическое воспитание помогает студентам лучше понимать и ценить свою страну, а также готовиться к активной гражданской деятельности на благо Родины.

Список использованных источников

1. О внесении изменений в Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» по вопросам воспитания обучающихся [Электронный ресурс] : Федеральный Закон, 31 июля 2020 г. № 304-ФЗ // Российская газета. – Режим доступа : <https://rg.ru/documents/2020/08/07/ob-obrazovaniidok.html> – Дата доступа : 17.06.2024.

2. Об утверждении Основ государственной политики по сохранению и укреплению традиционных российских духовно-нравственных ценностей [Электронный ресурс] : Указ Президента Рос. Федерации, 09 нояб. 2022 г., № 809 // Президент России. – Режим доступа : <http://www.kremlin.ru/DDoS01/1c44bb21/acts/bank/48502> – Дата доступа : 17.06.2024.

3. О совершенствовании государственной политики в области патриотического воспитания (вместе с Положением об Управлении Президента Российской Федерации по общественным проектам) [Электронный ресурс] : Указ Президента Рос. Федерации, 20 окт. 2012 г., № 1416 (в ред. от 12.06.2024) // Консультант Плюс. – Режим доступа: https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_136827/942772dce30cfa36b671bcf19ca928e4d698a928/ – Дата доступа : 17.06.2024.

*А. І. Лойко, доктар філасофскіх навук, прафесар
БНТУ, г. Мінск*

МЕТАДАЛОГІЯ ПАТРЫЯТЫЧНАГА Выхавання: ВОПЫТ БНТУ

Студэнту неабходна метадалогія распазнання гістарычнай праўды. Гэтую метадалогію распрацавала філасофія гісторыі. Яе дзеянне заснавана на прымяненні прадметнай анталогіі. У яе тэзаўрусе важна вылучыць гістарычную праўду, гістарычныя факты, гістарычныя падзеі, гістарычную памяць, гістарычную свядомасць, гістарычнае мысленне, знамянальныя падзеі, памятныя даты. А таксама агульнасць гістарычнай памяці, гераізм, патрыятызм.

Асаблівую значнасць мае слова "Перамога", паколькі яно сведчыць аб тым, што ваенна-палітычны саюз Расіі і Беларусі з'яўляецца гарантам нацыянальнай і рэгіянальнай бяспекі. Таму тэмы

баявой садружнасці з'яўляюцца цэнтральнымі ў рабоце выкладчыкаў, куратараў на ваенна-тэхнічным факультэце Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.

Геапалітычная сітуацыя пачатку XXI стагоддзі сведчыць аб тым, што садружнасць войскаў з'яўляецца важным фактарам рэгіянальнай бяспекі па ўсёй перыферыі еўразійскіх меж. Студэнтам тлумачыцца тэза аб тым, што мадэрнізацыя нацыянальнай эканомікі, Узброеных Сіл з'яўляецца адной з задач тэхнічнай ВНУ, дзе сканцэнтраваны інжынерныя кадры, навуковыя школы. Беларусь мае стратэгічныя галіны прамысловасці. Яны забяспечваюць краіну харчаваннем, нафтапрадуктамі, прадукцыяй машынабудавання. Дзяржаве важна стварыць механізм эфектыўнага выкарыстання інтэлектуальнага патэнцыялу тэхнічных ВНУ. Патрэбны інжынеры – сістэматыкі, здольныя не толькі займацца канструктарскімі, праектнымі, тэхналагічнымі функцыямі, але і арганізатарскімі на ўзроўні інавацыйнага менеджменту. Таму так важна заклаці ў студэнтаў асновы навуковых даследаванняў, імкненне да інавацыйнасці і прадпрымальнасці.

Сацыяльная філасофія апісвае механізмы эвалюцыі грамадскіх рухаў, палітычных эліт, нацыянальных інтэлектуальных прастор. Непрыманне рэлігій, этнічных культур, шавінізм суправаджаюць еўрапейскую гісторыю. Гэты стан грамадскай свядомасці фіксуецца на ўзроўні філасофіі, прасякнутай у канцы XIX – пачатку XX стагоддзяў ідэямі крызісу цывілізацыі, гібелі цывілізацый, канца гісторыі, сусветнай рэвалюцыі. Дзве сусветныя войны, рэвалюцыі аднялі жыцці ў мільёнаў еўрапейцаў і расейцаў. Акрамя чалавечых катастроф яны спараджалі перыяды голаду і нягод. Беларуская нацыя з XVI стагоддзя ўцягнута ў бясконцыя войны, якія развіваліся практычна па адным і тым жа сцэнары, калі адзін бок урываўся на чужую тэрыторыю, а другі абараняў свае геапалітычныя інтарэсы.

У пачатку XXI стагоддзя бітва перанесена на ўзровень інфармацыйных тэхналогій, што дае поўную падставу гаварыць аб феномене інфармацыйнай вайны, з дапамогай якога спрабуюць забіць ідэнтычнасць, раздвоіць прытомнасць і зрабіць яго аб'ектам шызааналізу. Зручным апраўданнем дэструктыўных паводзін, за якім стаяць сілы, якія імкнуцца да дэстабілізацыі сацыяльнай сістэмы. Беларуская дзяржава дакладна вызначыла прыярытэты дзейнасці ў рамках канцэпцыі нацыянальнай бяспекі. Бяспека гуманітарнай сферы Беларусі вельмі важная. Гістарычная праўда з'яўляецца актуальнай тэмай. Гэта аснова барацьбы з нігілізмам.

Інфармацыя змяшчае звесткі аб фактах, падзеях, з'явах, тэндэнцыях у палітычнай, прававой, эканамічнай, грамадзянскай сферах грамадства. Яны выбудоўваюцца, ацэньваюцца, інтэрпрэтуюцца і трансліруюцца па сацыяльных сетках. Даследаванне асаблівасцей гэтай дзейнасці стала прадметам філасофіі інфармацыі, у структуры якой выдзелены акцэнтны суверэнітэту ў пытаннях інфармацыйнай бяспекі [1]. Апісваецца, як дзяржава праз права рэалізуе патрабаванні да дзейнасці інфармацыйных інстытутаў, як яно вызначае парадак установы, дзяржаўнай рэгістрацыі. Таксама апісваюцца асаблівасці дзейнасці і прававы статус суб'ектаў інфармацыйных праваадносін. Вызначаецца адказнасць за парушэнне заканадаўства.

Адным з інструментаў з'яўляецца наапалітыка. Гэта інфармацыйная палітыка маніпулявання міжнароднымі працэсамі праз фарміраванне дэструктыўнага стаўлення да знешняй і ўнутранай палітыкі нацыянальнай дзяржавы. Падзею па канкрэтнай дзяржаве змяшчаюць у створаны негатывны шаблон [2].

Выкарыстоўваецца палітычная тэхналогія змены грамадскай думкі ў адпаведнасці з палітыкай дзяржавы заказчыка [3]. Ажыццяўляецца прадстаўленне непацверджаных, ілжывых звестак, публікацыя артыкулаў патрэбнай накіраванасці. Гэта частка палітычнага медыя фрэймінга, мэтай якога з'яўляецца канструаванне выявы ворага. Праз тэхналогію вінцімблеймінгу выкарыстоўваецца кібербулінг.

Выкарыстоўваюцца інфатэйнмент і старылінг. Гэта мастацтва пабудовы гісторыі з рэальнай практыкі ў форме прытчы, міфа. Надаецца ўвага працэсу стварэння і апавядання гісторый. Суб'ектыўнасць блогера мяжуе з фэйк-тэхналогіямі. Пераследуецца мэта прыцягнуць да сябе ўвагу і стварыць эмацыйныя чаканні гатоўнасці ўдзелу ў флэшмобах палітычнай накіраванасці. Мае месца гераізацыя ваенных злачынцаў. Але засталіся архіўныя візуальныя матэрыялы іх злачынстваў.

На тэрыторыі Беларусі асноўнай падставай для масавага знішчэння фашыстамі мірнага насельніцтва была тэза нацыстаў аб іх непрыманні да яўрэяў, а таксама карныя мерапрыемствы па знішчэнні жыхароў беларускіх вёсак, якія падазраваліся ў супрацоўніцтве з партызанамі.

У рамках чалавеканенавіснай праграмы нацыстаў, якая прадугледжвала масавае знішчэнне яўрэйскага насельніцтва, на тэрыторыі Беларусі практычна ва ўсіх гарадах і мястэчках былі створаны гета. Этнічнае яўрэйскае насельніцтва складала значную частку гарадскога насельніцтва БССР. Халакост стаў трагедыяй больш за мільён яўрэйскіх сем'яў. У невялікіх гарадах колькасць

расстреляных яўрэйскіх сем'яў дасягала трох-пяці тысяч чалавек. У межах Мінска было створана гета, а на ўскраіне горада чацвёрты па велічыні ў Еўропе канцэнтрацыйны лагер. Маладая беларуская дзяржава стварыла на тэрыторыі былога канцэнтрацыйнага лагера мемарыял памяці аб загінуўшых тут прадстаўніках яўрэйскіх абшчын Аўстрыі і Германіі, а таксама савецкіх ваеннапалонных. Гэта памяць аб сотнях тысяч закатаваных людзей. На стадыі стварэння мемарыяла памяці і ў яго адкрыцці ўдзел бралі прадстаўнікі студэнцкіх маладзёжных арганізацый Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта. Яны таксама штогод прымаюць удзел у памятных мерапрыемствах на тэрыторыі мемарыяльнага комплексу "Хатынь".

Генацыд беларускага народа быў абумоўлены планами А. Гітлера расавай чысткі насельніцтва Ўсходняй Еўропы з мэтай засялення гэтай тэрыторыі этнічнымі немцамі і лаяльнымі ім этнічнымі групамі. Усходняя частка тэрыторыі БССР знаходзілася ў непасрэдным падпарадкаванні нямецкай арміі "Цэнтр". Насельніцтва гэтай тэрыторыі, у тым ліку дзеці, выкарыстоўвалася ў донарскіх мэтах. З гэтай мэтай быў створаны дзіцячы канцэнтрацыйны лагер у Чырвоным Беразе, недалёка ад Жлобіна. Сетка тыфозных прыфрантавых канцэнтрацыйных лагераў была створана ў гомельскім рэгіёне. Зняволеныя выкарыстоўваліся як жывыя шчыт і як асноўны інструмент заражэння байцоў Савецкай Арміі цяжкімі віруснымі захворваннямі.

Факт наяўнасці такіх канцэнтрацыйных лагераў сведчыць аб генацыдзе беларускага народа і аб тым, што ў такіх злачынствах былі выканаўцы. Нацысты і калабарацыяністы настолькі былі ўпэўнены ў беспакаранасці, што дастаткова падрабязна фатаграфавалі свае злачынствы, рабілі кіназдымку вешання партызан, падпольшчыкаў і мірнага насельніцтва, спальвання жыхароў вёсак. У кадры ёсць яны самі. Цяжасці расследавання злачынстваў супраць беларускага народа заключаюцца ў тым, што многія архіўныя матэрыялы аказаліся за межамі Рэспублікі Беларусь і не ўсе дзяржавы гатовы прадставіць доступ да гэтых архіўных матэрыялаў пад маркай розных прычын.

На працягу шэрага гадоў у Беларускім нацыянальным тэхнічным універсітэце арганізавана работа па прыцягненню студэнтаў да ўдзелу ў захаванні гістарычнай памяці аб падзеях Вялікай Айчыннай вайны. Студэнты БНТУ скарысталіся жаданнем іх дзядоў і бабуль расказаць пра перанесеныя імі пазбаўленні ў канцэнтрацыйных лагерах [4]. Потым гэтая праца набыла фармат супрацоўніцтва беларускіх і расійскіх ВНУ па тэматыцы Вялікай Айчыннай вайны [5]. Яе вынікі былі прадстаўлены на міжнародных канферэнцыях у Расіі [6] і ў Беларусі [7].

Спіс выкарастаных крыніц

1. Лойко, А. И. Философия информации / А. И. Лойко. – Минск : БНТУ, 2021.
2. Соловьев, А. Fake News как средство пропаганды: фальшивые новости признаются правдивыми, а реальные – фейками / А. Соловьев // Международная журналистика – 2017: идея интеграции интерграций и медиа : материалы VI междунар. науч.-практ. конф., Минск, 16 февр. 2016 г. – Минск : Издат. центр БГУ, 2017. – С. 296–301.
3. Уланович, О. Метафорическое моделирование в коммуникативной технологии политического медиафрейминга / О. Уланович // Международная журналистика – 2017: идея интеграции интерграций и медиа : материалы VI междунар. науч.-практ. конф., Минск, 16 февр. 2016 г. – Минск : Издат. центр БГУ, 2017. – С. 339–345.
4. Страницы подвига: студенты размышляют, пишут о Великой Отечественной войне (к 70-летию освобождения Беларуси) : сб. ст. / Белорус. нац. техн. ун-т. – Минск : Донарит, 2014. – 167 с.
5. Мы помним... Студенческие эссе [к 70-летию Великой Победы]. – Ижевск : Изд-во ИжГТУ им. М. Т. Калашникова, 2015.
6. Лойко, А. И. Студенты пишут о Великой Отечественной войне / А. И. Лойко // Великая Отечественная война: уроки истории и современность. – Краснодар : КГУКИ, 2015 – С. 85–90.
7. Лойко, А. И. История Великой Отечественной войны в учебно-воспитательном процессе в высшем учебном заведении / А. И. Лойко // Патриотизм и патриотическое воспитание в контексте вызовов современности : материалы междунар. науч.-практ. конф., Минск, 16-17 мая 2019 г. – Минск : ИПС, 2019. – С. 67–70.